

Journal of Education Studies

Volume 3
Issue 3 3-4 (Apr-July 2516)

Article 11

1-1-1973

ศัพทบัญญัติที่น่าสนใจ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

นาครทรรพ, ฐะปะนีย์ (1973) "ศัพทบัญญัติที่น่าสนใจ," *Journal of Education Studies*: Vol. 3: Iss. 3, Article 11.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol3/iss3/11>

This Article is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ในระยะ ๒๐ ปีมานี้ เราจะสังเกตเห็นได้ว่า มีศัพท์บัญญัติเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เพราะเรามีความคิดใหม่ๆ และสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้น นักวิชาการไม่ว่าแขนงวิชาใดต่างรู้สึกว่ามี ความต้องการคำไทยที่จะใช้เทียบกับคำภาษาต่างประเทศ ให้ได้ความหมายตรงกัน ทั้งให้ได้เสียงที่ “น่าฟัง” และออกเสียงสะดวกอีกด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้วิธีการสร้างคำที่เรียกว่า “บัญญัติศัพท์” จึงเกิดขึ้น เพื่อสนองความต้องการดังกล่าว บ.ก. วารสารครูศาสตร์ จึงขออนุญาตทำหน้าที่เป็น สถานีกลางที่จะรวบรวมศัพท์บัญญัติในแขนงวิชาต่าง ๆ ไว้ในวารสารนี้

แต่ก่อนที่จะรวบรวมอย่างมีระบบ ก็ขอเสนอ “ศัพท์บัญญัติที่น่าสนใจ” ในลักษณะ ที่คละกันไว้ก่อน เพียงแต่จัดจำแนกตามลักษณะของคำได้แก่ คำประสม คำสมาส คำสนธิ และ คำทับศัพท์ เพื่อให้เห็นวิธีการในการบัญญัติศัพท์เท่านั้น ศัพท์บัญญัติเหล่านี้ได้จากการที่ บ.ก. รวบรวมไว้เองส่วนหนึ่ง และจากผลงานของนิสิตครูศาสตร์ปีที่ ๑ กลุ่ม ๔, ๕, ๖ และกลุ่ม ภาคสมทบอีกส่วนหนึ่ง เป็นงานที่ทำในวิชาภาษาไทย ๑๐๑ ผู้รวบรวมจึงขอถือโอกาสนี้ขอบคุณ นิสิตครูศาสตร์ทั้ง ๔ กลุ่มไว้ในที่นี้ด้วย

ศัพท์บัญญัติที่น่าสนใจ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ รวบรวม

ก. ประเภทคำประสม

กฎเกณฑ์ กฎกระทรวง กฎหมาย กรดเกลือ กระแสไฟฟ้า กระตั้งไฟฟ้า กล้องจุลทรรศน์ กล้องโทรทรรศน์ กำลังสอง เข็มทิศ เข็มฉีดยา ไขมัน คุณค่า คลื่นความร้อน คลื่นวิทยุ คลื่นเสียง เครื่องขยายเสียง เครื่องบันทึกเสียง เครื่องรับ- โทรทัศน์ เครื่องชั่งน้ำหนัก เครื่องบินไอพ่น เครื่องสำอาง โครงสร้าง ความร้อนแฝง ความล่องจำเพาะ ความกิติรব্যอด จุดศูนย์กลาง จุดเยือกแข็ง จุดหลอมเหลว จานเสียง ทาวเทียม ทาวทาง ทาวฤกษ์ ทาวพระเคราะห์ ต่างทับทิม ดินประสิ่ว

ดินระเบิด ทีเกลือ ตู้ลำโพง ตัวทำละลาย ตัวถูกละลาย ทำอากาศยาน ทางช้างเผือก
 ท้องฟ้าจำลอง น้ำกลั่น น้ำกระต้าง น้ำแข็ง น้ำหนัก น้ำประสานทอง น้ำอ่อน น้ำ-
 อัดลม แบบทดสอบ แบบแผน แบบพิมพ์ บัตรคำ บัตรประจำตัว บัตรรายการ
 ปีแสง ปีปฏิทิน ปืนกล ปืนใหญ่

ผดุงครรภ์ ผงชูรส ผงฟอกสี แผนภูมิ แผนที่ แผนงาน แผนปฏิบัติการ
 ภูมิคุ้มกัน ภูมิหลัง ฝักร ฝักดาบ ฟันเฟือง ฟ้ายแลบ ฟ้ายร้อง ไฟฟ้าแรงสูง พยับแดด
 พลังงาน พลังจิต แม่เหล็ก แม่แรง ยาถ่าย ยาสลบ ยานอวกาศ ยานพาหนะ ร้อยละ
 ร้อยกรอง ร้อยแก้ว รถถัง รถพยาบาล ร่มชูชีพ ระบบขับถ่าย เรือรบ เรือดำน้ำ
 แรงเคลื่อนไฟฟ้า แรงงาน โรงพยาบาล โรงงานอุตสาหกรรม ลูกโลก ลูกตั้ง ลูกตุ้ม
 ลูกคิด ลูกปราย หลักสูตร หลักการ เหล็กกล้า หลอดไฟฟ้า หลอดวิทยุ วงกลม
 วงจรไฟฟ้า วงเล็บ วงเวียน วงแหวน วิชาบังคับ วิชาเลือก เว้นขยาย เว้นกันแดด
 สารส้ม สารหนู สารประกอบ สารละลาย สายล่อฟ้า สนามแม่เหล็ก สีสั่งเคราะห์
 สื่อมวลชน สื่อสารมวลชน สถานีวิทยุ เส้นรุ้ง เส้นแวง เส้นศูนย์สูตร สูตรเคมี
 ห้องสมุด ห้องประชุม ห้องพยาบาล อ่างเก็บน้ำ ใอน้ำ ไอระเหย

ข. ประเภทคำสมาส

กรรมพันธุ์ กรรมกร กรรมวิธี กฤตภาค กลจักร กลวิธี กลศิลป์
 กลศาสตร์ กัมมันตภาพรังสี ภาพโรค กิจกรรม กัญญาวิทยา กสิกรรม เกษตรกร
 เกษตรศาสตร์ กริศาสตร์ คณบดี คหกรรมศิลป์ เคหศาสตร์ คุรุสภา คุณภาพ
 คุณวุฒิ คุณลักษณะ คุณสมบัติ คณิตศาสตร์ คติพจน์ ฆาตกรรม จักรวรรดิ จักรกล
 จันทรคติ จันทรคราส จริยธรรม จริยศาสตร์ จิตรกรรม จิตรกร จิตวิทยา จิตเวช
 จุดชีพ จุดชีวิต จุดบรรพชน ฉันทลักษณ์ ชีววิทยา ชวเลข ญาณทัศนะ ฐานกรณ์

คุณพินิจ คุณภาค คุษฏีบัณฑิต คุษฏีมาลา ทาราศาสตร์ ตรีโกณมิติ ตรีคุณ

ตรีศก ไตรรงค์ ตรรกวิทยา ทศนิยม ทศวรรษ ทศนคติ ทศนียภาพ ทศนกรรม
 ทศนแพทย์ ทศนฆาต ทศนฆสถาน ทศนียากรธรณี เทศนาโวหาร เทศบาล เทศบัญญัติ
 เทศมนตรี ธรณีวิทยา ธรรมยุต ธรรมจริยา ธรรมศาสตร์ ธุรการ ธุรกิจ ธุรกิจศิลป์
 ธนบัตร นพเคราะห์ นาฏกรรม นามธรรม นวนิยาย นายกรัฐมนตรี นาวิกโยธิน
 นิติกรรม นิติบัญญัติ นิติบุคคล นิติภาวะ นิตินัย นิติศาสตร์ นิรุกติศาสตร์ นิเวศวิทยา
 เนติบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย บัญญัติไตรยางค์ บุคคลิกภาพ บุคคลลักษณะ บุพบท
 บุริมสิทธิ์ บุรณภาพ เบื้องศีล เบื้องธรรม โบราณคดี บริคณห์สนธิ บรรณโลก
 บรรณนิทัศน์ ปฏิบัติการ ปฏิภาณกวี ปฐมพยาบาล ปฏิกรณปรมาณู ประชาชาติ
 ประชาการศึกษา ประชาบาล ประชาสงเคราะห์ ประชาสัมพันธ์ ประวัติการณ์ ประวัติ-
 ศาสตร์ ประสิทธิผล ประสิทธิภาพ ประสพการณ์ ปรากฎการณ์ ประถมนิเทศ
 บัณฑิตนิเทศ ปุชณียบุคคล ปุชณียสถาน ไปรษณียโทรเลข ไปรษณียบัตร ไปรษณียภัณฑ์
 ไปรษณียวัตถุ ผลิตรกรรม ผลิตผล ผลิตภัณฑ์ พรรณนาโวหาร พฤติกรรม พฤติการณ์
 พฤตินัย พฤกษศาสตร์ พยาธิวิทยา พลศึกษา พหุพจน์ พันธบัตร พาณิชยการ
 พาณิชยศาสตร์ พิธีกร พิธีกรรม พิพิธภัณฑสถาน พีชคณิต พีชมวงกล พุทธศึกษา
 พุทธปรัชญา แพทยศาสตร์ ภาคทัศน์ ภูมิภาค ภูมิประเทศ ภูมิศาสตร์ ภาวตรภาพ
 มโนภาพ มโนคติ มรณบัตร มรณภาพ มหกรรม มัธยมศึกษา มหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัย มหานิกาย มานุษยวิทยา มาตรการ มาตรฐาน มุขยประโยชน์
 มนุษยสัมพันธ์ ยันตรกรรม ยุทธวิธี ยุทธวินัย ยุทธศาสตร์

รัฐบาล รัฐประศาสนศาสตร์ รัฐมนตรี รัฐสภา ราชบัณฑิต ราชบัณฑิตยสถาน ราชศัพท์
 เรขาคณิต ลักษณะนาม ลักษณะนิสัย ลิขสิทธิ์ เลขคณิต วรณกรรม วรณคดี วรณยุกต์
 วรณศิลป์ วสันตคิลก วัฏจักร วัฒนธรรม วากยสัมพันธ์ วิกติการก วิกฤติการณ์
 วิจารณ์ญาณ วิจิตรศิลป์ วิชาการ ญาณานกทรัพย์ วิทยฐานะ วิทยาทาน วิทยาศาสตร์
 วิทยกิจ วิทยุวิทยา วิทยุปริทรรศน์ วิทยุโทรทัศน์ วิเทศสัมพันธ์ วิศวกรรม วิศวกร
 วิสาขบูชา วิสामานยนาม วุฒิสมาชิก วุฒิภาวะ เวชกรรม เวชกิจ เวชภัณฑ์ เวชศาสตร์

ศักราช ศัลยกรรม ศัลยแพทย์ ศัลยศาสตร์ ศิลปกรรม ศิลปศาสตร์ ศิลปวิทยา
 เศรษฐกิจ เศรษฐกิจการ เศรษฐศาสตร์ เศรษฐมิติ สกรรมกริยา สังกรประโยชน์ สังคม-
 สงเคราะห์ สัมมาทิสฺฐิ สังคมศาสตร์ สังฆกรรม สังฆทาน สถาปัตยกรรม สถานการณ์
 สภานายก สมมุติฐาน สมภูฐาน สรรพนาม สรีรวิทยา สรีรศาสตร์ สัจพจน์ สัมพันธ์-
 ภาพ สัมฤทธิผล สารบรรณ สุขภณฺฑ์ สุขภาพ สุขภาพจิต สุขวิทยา สุขุบัติร์ สุติกรรม
 สุขุบัติร์ สุนทรียภาพ เสถียรภาพ เสรีภาพ ไสยศาสตร์ โสภทัศน์ศึกษา

หัสคฺติ หัสคฺนตรี เหตุการณ์ โหราศาสตร์ อรรถสระ อักษรรูป อักษรวิธ
 อักษรศาสตร์ อตฺวินิบาตกรรม อตฺโนมิตฺ อภิสฺธิ อากาศยาน อาชญากร อาชญากรรม
 อาชีวศึกษา อารยชน อารยธรรม อายุรแพทย์ อายุรเวช อายุรศาสตร์ อิศรภาพ
 อิทธิพล อุณภูมิ อุกลาบาต อุตสาหกรรม อุคฺมการณฺ์ อุคฺมคฺติ อุคฺมศึกษา
 อุคฺนนิยมิวิทยา อุทกศาสตร์ อุทกภยฺ์ เอกพจนฺ์ เอกฉนฺ์ เอกภาพ เอกชน เอกลักษณะ
 เอกเทศ เอกสิธิ์ เอกราช เอตทคฺคะ

ค. ประเภทคำสนธิ

กรรมวิธีการ กริยานุเคราะห์ กิจจานุกิจ กุศโลบาย ขีปนาวุฑฺ คมนาคม
 ครุสम्मณาการ คณาจารย์ จันทรุประคา จราจร จิตตานุภาพ จินตนาการ จุลินทริย
 ฉันทานุมิตฺ ชีวิตินทริย ฐานานุกรม ฐานานุกรรูป ตรุณฺทธาน คุริยางคฺ ไตรยางคฺ
 ทรพฺยากร ทันทานามยฺ ฌนาการ ฌนาณตฺ ฌนาณฺุเคราะห์ ฌณฺญาหาร ธรรมานุภาพ
 ธรรมารมณฺ์ บรรณารักษฺ์ บรรณาธิการ บรรณานุกรม ปริมาณู ปริมาจารย์ ประภาการ
 ปทานุกรม ประชาธิปไตย ประธานาธิบดี พจนานุกรม พลาณามยฺ พลาธิการ พัฒนาการ
 พุทธานุภาพ ภณฺฑาคาร ภณฺฑาทวฺกษฺ์ มโนมยฺธิ มุรธาภิเชก ยุทฺโธปกรณฺ์ รัชฎาการ
 รัฐประศาสนนโยบาย ราชกิจจานุเบกษา เลขาธิการ เลขานุกรการ วิเทโศบาย วิทยาการ
 วิทยาลัย ศาสตราจารย์ ศาสตราวุฑฺ ศิลปากร สุริยฺุปราคา สุนฺญาภาส สรรพากร
 สาธารณูปโภค สุขาภิบาล สามคฺยาจารย์ สังฆานุภาพ โหราจารย์ อรรถนาธิบาย
 เอกตฺภาพ อภินันฺทนาการ อิศริยาการณฺ์

ง. ประเภทคำทับศัพท์

กราฟ ก๊าซ การ์ตูน กาแฟ เกม กลูโคส ควินิน คิว คอลัมน์ คอนกรีต คอมพิวเตอร์ คอนเสิต คาร์บอน คาร์โบไฮเดรต เคมี เคเบิล แคลเซียม เคาน์เตอร์ ครีม กลอโรฟิลล์ กลอโรฟอร์ม เซ็ต เซ็ค ซอคโกเลต เซลล์ เซนเซอร์ ซีเมนต์ เซนติเมตร โซดา ไคนาโม ดีเปรสชั่น เต็นท์ เทคนิค เทคโนโลยี เทอร์โมมิเตอร์ เทนนิส ทรานซิสเตอร์ นอต โน้ต นิวตรอน นิวเคลียร์ ไนโตรเจน โบนัส บัลลูน บักเทรี แบตเตอรี่ แบดมินตัน ปาล์ม ปลัก เปอร์เซนต์ ปิงปอง โปรแกรม โปรตอน โปรตีน ปริซึม ฟิล์ม ฟิล์มสตริป ฟิสิกส์ ฟุต ฟุตสแก๊ป ฟุตบอล แพลต แฟนซี มิเตอร์ มอเตอร์ โมเลกุล เมตร ไมล์ ไมโครโฟน โมเมนต์ เมนู เมล์ ยูนิต ยูนiform ยิมนาสติก ยูโด เรเทียม เรตาร์ เลนส์ วิตามิน ไวรัส สไลค์ สไตรค์ อะตอม ออกซิเจน อีเลคตรอน อีเลคโทรนิค แอมโมเนีย แอลกอฮอล์ เอ็กซ์เรย์ อลูมิเนียม ไอโซน เฮโรอิน เฮลิคอปเตอร์ ไฮโดรเจน ฮอร์โมน

หมายเหตุ: ประมวลศัพท์บัญญัติที่รวบรวมนี้ทำในเวลาจำกัด ยังมีคำที่ไม่ได้เก็บมาอีกเป็นจำนวนมาก บ.ก. วารสารการศาศตร์ยินดีรับเพิ่มเติมจากท่านสมาชิกผู้สนใจ และถ้าจะกรุณาแยกศัพท์บัญญัติเป็นวิชา วิชา มาด้วยก็จะเป็นประโยชน์มาก ขอขอบคุณล่วงหน้าในโอกาสนี้